

TERNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van decreet houdende afwijkingen op de omgevingsvergunningsplicht, omgevingsmelding en andere toelatingen in geval van een defensiegerelateerde uitzonderingssituatie
- Principiële goedkeuring

Samenvatting

Op 4 april 2025 heeft de Vlaamse Regering de mededeling omtrent het Vlaams Defensieplan aangenomen (VR2025 0404 MED.01119/1). Het Vlaams Defensieplan bundelt de verschillende acties en beleidsinitiatieven die een stimulans kunnen geven aan de Vlaamse defensiesector.

Het punt 6.2. van het Vlaams Defensieplan voorziet in de uitwerking van een *sui generis* procedure.

Het volledig doorlopen van een generieke omgevingsvergunningsprocedure is immers niet verenigbaar met de flexibiliteit en snelheid die vereist is om in crisissituaties onze defensie-industrie de mogelijkheid te bieden om de productie van militair materieel binnen bestaande of nieuw te bouwen infrastructuur onmiddellijk op te starten.

Dit *sui generis* decreet voorziet dat in geval van een defensiegerelateerde uitzonderingssituatie er geen omgevingsvergunning, meldingsakte, vergunning, toestemming, ontheffing e.d. vereist zijn voor handelingen of exploitaties die uitsluitend bestemd zijn voor de productie of opslag van wapens, munitie en oorlogsmateriaal.

Om de rechtszekerheid en democratische controle te waarborgen, worden een aantal checks and balances gehanteerd.

Dit voorontwerp van decreet wordt thans voor principiële goedkeuring voorgelegd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld:

- Omgeving en Natuur (beleidsdomein Omgeving)

Inhoudelijk structuurelement

- Omgevingsbeleid ruimte en milieu
- Thema-overschrijdend instrumentarium Omgeving

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 4 april 2025 heeft de Vlaamse Regering de mededeling omtrent het Vlaams Defensieplan aangenomen (VR2025 0404 MED.01119/1).

Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2025/265 van 30 juni 2025.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 01 juli 2025 verkregen.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De voortdurend veranderende geopolitieke context dwingt ons strategisch vooruit te denken en heeft ons doen inzien dat investeren in defensie, veiligheid en onze weerbaarheid als samenleving geen vrijblijvendheid meer is, maar een noodzaak. Vlaanderen staat klaar om zijn verantwoordelijkheid te nemen en het beleid met betrekking tot defensie mee vorm te geven en tegelijk een sterke Vlaamse defensie-industrie uit te bouwen. Dit doen we gecoördineerd met de federale overheid en binnen het Europese en internationale kader.

Daartoe heeft de Vlaamse Regering op 4 april 2025 de mededeling inzake het Vlaams Defensieplan aangenomen (VR2025 0404 MED.01119/1).

Het thans voorliggende ontwerp van decreet geeft uitvoering aan punt 6.2. van het Vlaams Defensieplan, dat voorziet in de uitwerking van een *sui generis* procedure.

Het volledig doorlopen van een omgevingsvergunningsprocedure is niet verenigbaar met de flexibiliteit en snelheid die vereist is om in crisissituaties onze defensie-industrie de mogelijkheid te bieden om de productie van militair materieel binnen bestaande of nieuw te bouwen infrastructuur onmiddellijk op te starten.

Om de rechtszekerheid en democratische controle te waarborgen, worden *checks and balances* gehanteerd worden. Dat betekent onder meer dat:

- de toepassing van deze specifieke procedure enkel kan in het geval van een gebeurtenis of ernstige bedreiging die de fundamentele constitutionele, politieke, economische of sociale structuren van België of de Europese Unie ernstig kan destabiliseren en die daarenboven

noodzaakt tot een snelle opschaling van de productie of opslag van wapens, munitie of oorlogsmateriaal;

- de maatregel steeds tijdelijk en proportioneel moet zijn;
- het toezicht op de activering van deze uitzonderingsprocedure bij het Vlaams Parlement moet liggen.

Het ontwerp van decreet voorziet in een *sui generis* regeling voor productie en opslag van wapens, munitie en oorlogsmateriaal dat opgenomen is op de Europese lijst met wapens, munitie en oorlogsmaterieel (Besluit 255/58 van de Raad van 15 april 1958) in bestaande constructies in geval van een defensiegerelateerde uitzonderingssituatie.

Opdat de afwijkingsregeling van het decreet toepassing kan krijgen, dient eerst de defensiegerelateerde uitzonderingssituatie te worden afgekondigd. Dit gebeurt via een besluit van de Vlaamse Regering dat bekrachtigd wordt door de decreetgever.

Eens het decreet geactiveerd is, kan gebruik gemaakt worden van de *sui generis* regeling binnen de in het decreet gestelde regels.

Deze *sui generis* regeling houdt in dat de verplichting om een omgevingsvergunning, meldingsakte, toestemming, ontheffing, machtiging of toelating te verkrijgen met toepassing van de VCRO, het DABM, het Natuurdecreet, het Bosdecreet of het Onroerenderfgoeddecreet niet geldt in geval van een noodzaak tot een snelle opschaling van de productie of opslag van wapens, munitie of oorlogsmateriaal vereist die niet strookt met duurtijd van de reguliere vergunnings- en meldingsprocedures.

Daarnaast gelden nog een aantal andere voorwaarden, enerzijds om de nodige soepelheid aan de dag te kunnen leggen, anderzijds om de omvang van de afwijking beperkt te houden tot wat noodzakelijk is.

De toepassing van de afwijkingsregeling mondt uit in een *sui generis* beslissing van de Vlaamse Regering die vervolgens wordt bekrachtigd door de decreetgever.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Wat de artikelsgewijze bespreking van het voorontwerp van decreet betreft, wordt verwezen naar de memorie van toelichting die als bijlage bij deze nota gaat.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend decreet voorziet dat in een zeer beperkt aantal gevallen geen omgevingsvergunning, meldingsakte, vergunning, toestemming, ontheffing, machtiging of toelating vereist is krachtens de VCRO, het DABM, het Bosdecreet, het Natuurdecreet, het Onroerenderfgoeddecreet of hun uitvoeringsbesluiten. Dit is in het geval de Vlaamse Regering de defensiegerelateerde uitzonderingssituatie heeft afgekondigd.

Bovendien geldt dit enkel voor de productie en opslag van wapens, munitie en oorlogsmateriaal die opgenomen zijn op de Europese lijst met wapens, munitie en oorlogsmaterieel (Besluit 255/58 van de Raad van 15 april 1958), mits een snelle opschaling van de productie of opslag ervan noodzakelijk is, en op voorwaarde dat de productie of opslag plaats vindt in bestaande constructies en eventuele uitbreidingen ervan.

Gelet op de omstandigheden waarin dit decreet toepassing vindt, heeft voorliggend ontwerp van decreet geen financiële weerslag.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 1 juli 2025 gaat als bijlage en is gunstig.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Gelet op de omstandigheden waarin dit decreet toepassing vindt, heeft voorliggend ontwerp van decreet geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de interne dienstverlening van de Vlaamse overheid, is bijgevolg niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Gelet op de omstandigheden waarin dit decreet toepassing vindt, heeft voorliggend ontwerp van decreet geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en schulden of de ontvangsten van de lokale en provinciale besturen. Het is bovendien zo dat het enkel de Vlaamse Regering is die toelating kan geven aan een initiatiefnemer om toepassing te maken van de afwijkingsregeling, in geen enkel geval is het de deputatie of het college van burgemeester en schepenen.

Voorliggend ontwerp van decreet heeft dan ook geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van decreet wordt na de eerste principiële goedkeuring voor advies voorgelegd aan:

- a) de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO)
- b) de Milieu-en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad)

Na de tweede principiële goedkeuring zal het voorontwerp van decreet voor advies aan de Raad van State worden voorgelegd.

Na definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering volgt de parlementaire behandeling.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet houdende afwijkingen op de omgevingsvergunningsplicht, omgevingsmelding en andere toelatingen in geval van een defensiegerelateerde uitzonderingssituatie en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving, te gelasten om, met toepassing van artikel III.103 van het Bestuursdecreet, over voornoemd voorontwerp van decreet advies in te winnen van:
 - a) de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed (SARO)
 - b) de Milieu-en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad)met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen.

De Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw,

Jo BROUNS

Bijlagen:

1. Voorontwerp van decreet houdende afwijkingen op de omgevingsvergunningsplicht, omgevingsmelding en andere toelatingen in geval van een defensiegerelateerde uitzonderingssituatie;
2. Memorie van toelichting;
3. Advies van de Inspectie van Financiën d.d. 01.07.2025.